

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Financiering welzijnssector uit Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming

1. INHOUDELIJK**A. Situering**

Het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming belegt momenteel de ontvangen middelen voor een belangrijk deel in nominale overheidsobligaties, 65% van het totaal. Vermits de beleggingen gebeuren volgens de kapitaalgewogen JP Morgan EU government bond-index, is er ook een aanzienlijk aandeel in Italiaanse en Spaanse overheidsobligaties, naast die van andere kernlanden zoals Nederland, Duitsland en Frankrijk. België is reeds sterk overwogen in de portefeuille t.o.v. zijn gewicht in de benchmark.

Tabel: Vervaltermijn nominale overheidsobligaties Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming (situatie 31/12/2017, in duizenden euro's)

Jaar	Kapitaal	Coupons	Totaal
2018	63 800	14 927	78 727
2019	65 250	12 835	78 085
2020	41 000	10 622	51 622
2021	43 800	9 497	53 297
2022	38 500	8 110	46 610
2023	44 375	6 689	51 064
2024	18 400	4 757	23 157
2025	33 180	4 181	37 361
2026	12 530	3 727	16 257
2027	30 000	3 572	33 572

Het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming heeft de afgelopen jaren mooie rendementen neergezet op zijn nominale staatsobligatieportefeuille (4.84% op jaarbasis) maar gezien er vele obligaties op vervaldag komen (zie tabel hierboven) en gezien de herbeleggingen gebeuren aan zeer lage rentes en bovendien de risico's toenemen aangezien er op termijn toch een renteverhoging in het vooruitzicht ligt, is het aangewezen de totale omvang van de staatsobligaties te verminderen.

Vandaar dat de idee ontstond om deze middelen deels te gebruiken voor de financiering van investeringen in de zorg- en welzijnssector, tegen marktconforme intresten.

B. Beschrijving van het voorstel

Het inzetten van deze middelen voor de financiering van investeringen in de zorg- en welzijnssector heeft een grote toegevoegde waarde voor alle betrokkenen.

Ten eerste worden de betaalde intresten terug aangewend binnen de sector, zonder dat er middelen als winstmarge afvloeien naar externe financiers.

Ten tweede draagt het bij tot een flexibelere financiering van de betrokken voorzieningen. Bij de uitgevoerde voorstudie en voorbespreking met een aantal voorzieningen in de ouderenzorg, stelden we echter vast dat de financiering voor een overwegend deel van de voorzieningen nu nog geen probleem stelt, voornamelijk door een soepele houding van de banken die momenteel nog vlot financiering met langere looptijden en aan lage rentevoeten ter beschikking stellen. Niettemin zijn er nog altijd "niches" waar het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming via soepelere modaliteiten (langere looptijden, uitstel van kapitaalaflossing, achtergesteld karakter van de lening) de (bijkomende) financiering zou kunnen faciliteren. Daarnaast is het van belang om de financiering door het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming vanuit een strategisch, lange termijnperspectief te bekijken.

Een verstrakking van het monetaire beleid, alsook een striktere toepassing van de Baselnormen, zullen een volledige bancaire financiering op (heel) lange termijn tot een minder evidente keuze maken. Vandaar het belang om reeds (hoe bescheiden ook) het fundament te leggen voor een alternatieve financiering vanuit het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming. Bovendien geniet een gemengde financiering (van zowel banken als institutionelen) steeds de voorkeur. Ook de banken zullen wellicht op termijn een medefinanciering door het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming op prijs stellen (o.w.v een betere risicospreiding in het licht van o.m. de hierboven vermelde Baselnormen).

Deze nota bevat – in de lijn van het decreet optimalisatie beheer financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten - een voorstel voor de besteding van een deel van de teruggekeerde middelen uit op vervalddag gekomen overheidsobligaties. Obligaties die op vervalddag komen (of worden verkocht) zouden in functie van de beoordeling van het aanbod en diens kwaliteit voor maximaal 50% van de beschikbare gelden van het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming belegd kunnen worden in het zorgaanbod zoals hieronder beschreven.

Voor die aanwending van middelen werd stapsgewijs een antwoord gezocht op de volgende vragen:

- De potentiële doelgroepen;
- De modaliteiten van het financieringsaanbod (via bevraging Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming en VIPA/PMV-ervaring);
- De modaliteiten van de financieringsvraag (via bevraging voorzieningen);
- Concrete financieringsopportuniteiten;
- Plan van aanpak.

Het voorstel rekent op de samenwerking van 3 partijen: het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming als financier, het VIPA (Vlaams Infrastructuurfonds Persoonsgebonden Aangelegenheden) voor de inhoudelijke sector kennis en PMV (Participatiemaatschappij Vlaanderen) als expert in de structurering en het beheer van financieringsinstrumenten.

Potentiële doelgroepen

Tijdens het overleg met VIPA, PMV en het kabinet Vandeurzen kwamen 4 grote doelgroepen aan bod:

- Woonzorgcentra;
- Personen met een handicap;
- Ziekenhuizen;
- Energiebesparingsprojecten.

Er wordt in de eerste plaats gekozen voor grotere, eerder dan kleinere sectoren (bv. kinderdagverblijven).

Voor de kleinere sectoren zijn er voldoende andere alternatieven die zowel door VIPA (waarborg) als PMV (waarborg, leningen) worden aangeboden. Het VIPA neemt als kenniscentrum ook de taak op zich om de kleinere sectoren hierover te informeren.

Verder vormt een voldoende dossiergrootte ook een noodzaak om de administratieve kost voor een financiering vanuit het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming beheersbaar te houden.

De grotere sectoren (woonzorgcentra, personen met een handicap, ziekenhuizen) kenmerken zich alle door het wegvallen van de VIPA-waarborg. Dit kan (op termijn) ook leiden tot financieringsproblemen.

Ziekenhuizen werden hier toegevoegd gezien de grote financieringsbehoefte per dossier. Uit het gesprek met 1 bank en contacten met ziekenhuisdirecteurs blijkt een grotere terughoudendheid om dit segment te financieren omdat de looptijd van de subsidiekasstromen (gebaseerd op een levenscyclus van 40 jaar) de normale looptijd van een lening overschrijdt. Gezien de financieringsbehoefte per ziekenhuis reeds aanzienlijk is, zou het aandeel van het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming in de totale financiering van dergelijke projecten echter eerder relatief beperkt zijn.

De energiebesparingsprojecten vormen ook een mooie sporadische aanvulling, hetzij rechtstreeks, hetzij via de financiering van ESCO's .

In alle sectoren dient erop toegezien te worden dat de financieringskost geen nefaste impact heeft op de bijdrage die de bewoner betaalt. Voor de ouderenzorg bestaat die controle sowieso in het geval dat de voorziening een dagprijsaanvraag heeft ingediend. Deze prijsaanvraag laat ook toe om alle verantwoorde kosten (mits beperkingen voor de financieringskost en afschrijvingsduur) door te rekenen, wat ook leidt tot voldoende hoge cashflows voor de aflossing van de leningen.

Voor het vooronderzoek van de financieringsbehoefte en de gewenste modaliteiten, beperkt deze nota zich voorlopig tot de ouderenzorg. Deze sector was op het ogenblik van de voorstudie ook het verst gevorderd qua subsidiëringsregelgeving.

Modaliteiten financieringsaanbod

Bij de aftoetsing met het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming werden volgende krijtlijnen voor het financieringsaanbod uitgezet:

- Financiering in eerste instantie onder de vorm van het ad hoc ter beschikking stellen van middelen en niet via een apart, door de Vlaamse overheid opgericht, investeringsfonds; dit kan op termijn wel uitgroeien tot een fonds indien er voldoende schaal en spreiding is en dient wel steeds verantwoord te worden vanuit kosten-efficiëntie:
 - o Wat?
 - Het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming stelt naargelang de investeringsopportuniteiten zich aandienen ad hoc middelen ter beschikking, na een gezamenlijke evaluatie per project/dossier door PMV/VIPA/Agentschap Vlaamse sociale bescherming. Het volledige kredietdossier wordt voorbereid door PMV en VIPA om het ter beslissing voor te leggen aan het kredietcomité (zie 2de bullet), zodat het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming volledig zicht kan krijgen op de cashflowgeneratie van de instelling, die een voldoende terugbetalingscapaciteit van de lening en haar intresten dient te garanderen.

Analoog aan een obligatiemandaat dat het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming met enkele banken heeft afgesloten, zal hiertoe een beheersovereenkomst worden afgesloten tussen PMV, VIPA en het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming. Gezien het principe van 'in-housing' hier geldt, dient de wetgeving overheidsopdrachten niet te worden toegepast;

- Aanvullend wordt een investeringsmanagement gecreëerd waarin de expertise van PMV (modellering en beheer van leningen) en VIPA (sector kennis) wordt gebundeld. PMV en VIPA zullen gezamenlijk de kredietanalyse voor hun rekening nemen, ieder vanuit de eigen expertise. PMV neemt ook de contractdocumentatie en opvolging van de leningen voor haar rekening;
- De opvolging van de financiering van de projecten tijdens hun levensduur zal na investering door het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming, gebeuren door PMV, evenals alle te ondernemen acties om de geïnvesteerde activa als goed huisvader te beheren in het belang van het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming;
- Er zal ook (in een latere fase) bestudeerd worden of een beroep kan gedaan worden op EIB-financiering in het kader van EFSI-financiering om, indien mogelijk, gezamenlijk op te treden met de EIB in bepaalde projecten, zeker naarmate de schaal/omvang zou toenemen (cfr Fonds – zie hieronder).

o Motivatie?

- Voor een eigen fonds is de huidige schaal nog te beperkt (wat zeker bleek na de voorstudie), waardoor de (vaste) beheerskosten te zwaar doorwegen; Voorlopig geniet daarom in een aanloopfase het ad hoc ter beschikking stellen van middelen door het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming de voorkeur. Later kunnen bij een voldoende kritische massa de projecten desgevallend in een fonds ingebracht worden.
- Een eigen fonds biedt anderzijds wel mogelijke voordelen voor inzet van Europese middelen, het aantrekken van financiering van derden, van een waarborg van Gigarant of een co-investering vanuit PMV.

-

- Mix van gewone en achtergestelde leningen:

Achtergestelde leningen vormen geen probleem voor het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming, in zoverre dat daartegenover een voldoende marktconform rendement staat. Voor de risicopremie kan rekening gehouden worden zowel met het falingsrisico als met de realisatiewaarde van de activa. Bij de woonzorgcentra stellen we bijvoorbeeld een eerder laag of onbestaand falingsrisico vast, waarbij de activa ook een hoge realisatiewaarde kennen. Die combinatie remt de risicopremie in belangrijke mate af. Elk dossier zal op zijn merites worden beoordeeld door het kredietcomité.

Op termijn wordt best een gezonde mix nagestreefd tussen achtergestelde en gewone leningen. Een goede spreiding is bovendien belangrijk. Anderzijds zal de relatief hoge kostprijs voor de voorzieningen de totale omvang van de achtergestelde leningen in de totale kredietportefeuille sowieso beperken, zodat dit nog past binnen de specifiek daarvoor voorziene activaklasse in de gediversifieerde portefeuille van het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming.

- Looptijd van leningen: hier kan het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming het verschil maken, gezien de lange looptijd van haar eigen verplichtingen, waardoor leningen tot circa 30 jaar kunnen worden aangeboden en door die "stretch" de liquiditeitsdruk voor de voorzieningen in de (financieel moeilijker) aanvangsfase kan worden verlicht.

- Flexibiliteit aflossingswijze: verschillende frequenties van aflossingen kunnen worden aanvaard, in zoverre gepland. Voorlopig worden geen bulletleningen aanvaard.

Modaliteiten financieringsvraag

Voor de analyse van de financieringsvraag werden een 7-tal rechtspersonen in 5 interviews bevestigd die zowel "standalone" als binnen een grotere groep opereren.

Om op korte termijn de nodige voorzieningen te kunnen detecteren, werd een mail gestuurd naar de ouderenvoorzieningen die gereageerd hebben op de oproep voor het infrastructuurforfait.

Uit die eerste bevestiging bleek dat een aantal voorzieningen eventuele financieringsmoeilijkheden voorzagen. Deze voorzieningen werden op gesprek uitgenodigd.

Hierna volgt een bespreking op anonieme basis van de verschillende projecten:

Rechtspersoon 1

Deze rechtspersoon beschikt over een uitstekende financiële gezondheid: de cashflow dekt 2,85 x de aflossingen.

Voor de betrokken voorziening zorgt het geplande project in de beginfase voor een negatieve cashflow ten gevolge van de looptijd van de lening op 20 jaar. Bij een verlenging naar 25 jaar wordt die cashflow echter weer positief.

Er werd ook gepolst naar de bereidwilligheid van de banken om te financieren en die is nog steeds groot. De verlenging van een looptijd is bij nadere analyse niet echt een noodzaak: ook al zijn de cashflows voor deze voorziening op zich negatief, dit kan ruimschoots opgevangen worden door de positieve cashflows van de andere voorzieningen binnen de groep.

Rechtspersoon 2

Deze rechtspersoon is sinds 1 januari 2017 gefusioneerd, waarvan de financiële impact nog niet verwerkt is in de laatst neergelegde jaarrekening (2016). De jaarrekeningen van de beide vzw's samen vertonen een degelijke cashflowdekking van meer dan 2x.

Het geplande project bezorgt de betrokken voorziening de eerste 2 jaar negatieve cashflows. Het financieel plan kon wel verder worden geoptimaliseerd door toevoeging van het forfait. De voorziening zou een lening enkel nodig hebben om de kasbuffer op een hoger niveau te kunnen tillen. Die bevindt zich echter steeds boven de 6 miljoen euro en evolueert naar het einde van de projectieperiode boven de initiële beginkas.

Ook hier tonen de banken nog een voldoende bereidheid om te financieren en behoudens 1 bank zijn ze allen bereid om op 25 jaar te lenen.

Rechtspersoon 3

Deze rechtspersoon is heel wat kleiner (balanstotaal 2,9 miljoen euro), maar is via de Raad van Bestuur verbonden met een grotere vzw-congregatie (balanstotaal >800 miljoen euro). Deze grotere vzw organiseert 2x per jaar een aanbesteding voor de financiering van alle verbonden vzw's. Als de betrokken vzw dan overgaat tot de financiering, wordt ook de borg verleend door de grotere vzw-congregatie.

De cashflowdekking van 4,39 x de aflossingen is hoog, maar irrelevant gezien de hoge financiële impact van de investering op het huidige beperkte balanstotaal. De investeringskost van het geplande project bedraagt immers 16 miljoen euro versus een huidig balanstotaal van 2,9 miljoen euro.

De cashflowprojecties toonden hier een negatieve recurrente cashflow. Na correcte verrekening van het infrastructuurforfait en eventueel verhoogd met de inkomsten van de erkenningen, zou deze vzw een nipt voldoende cashflow kunnen neerzetten.

Om de liquiditeitsdruk te verlagen zou het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming ruwweg voor 5 miljoen euro een lening volgens 1 van de volgende 2 modaliteiten kunnen verstrekken:

- Lening op 30 jaar waardoor de aflossingslast over langere termijn wordt uitgesmeerd;
- Lening op 8-10 jaar met opschorting van aflossing tot eventueel het einde van de looptijd (bulletlening). Na 10 jaar kan deze lening geherfinancierd worden via een bancaire lening. Gezien de bancaire lening reeds gedurende een bepaalde tijd werd afgelost, ontstaat hiertoe dan immers voldoende ademruimte.

Aanvullend zal gekeken worden of er eventueel zekerheden genomen worden of dat de lening eerder een achtergesteld karakter aanneemt.

Rechtspersoon 4

Deze rechtspersoon is eveneens ingebed in de voornoemde grote groep. De cashflows zijn gedurende 2 jaar negatief, hier stelt zich enkel de noodzaak van een tijdelijk overbruggingskrediet, wat vermoedelijk via bankfinanciering kan ingevuld worden, tenzij de bank een achtergesteld krediet vanwege het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming verkiest.

Rechtspersoon 5

De rechtspersoon in kwestie behoort ook tot een grotere groep. De beschikbare liquiditeiten in zowel de betrokken rechtspersoon als bij de verbonden vzw's zijn ontoereikend voor de gevraagde bancaire eigen inbreng van 20 %.

In een beginfase tot 2023 vertoont de vzw negatieve cashflows. Het financieel plan diende verder geoptimaliseerd te worden door operationele verbeteringen (schaaleffecten, dagprij, ...) en het verminderen van kapitaalaflossingen in de beginfase.

De bank stelde hier ook als voorwaarde een hogere eigen inbreng van 20 % van de investeringskost.

Dit kan deels (bvb. voor 10%) ingevuld worden via een achtergestelde lening vanwege het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming (met bulletkarakter). Het achtergesteld karakter leidt tot een extra risicopremie bovenop de kost van een bancaire lening. Die extra premie zou evenwel beheersbaar blijven.

Ten eerste is er het beperkte falingsrisico, gezien het beperktere marktrisico mede door de reglementering en programmering van woongelegenheden. Ten tweede zou het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming zich op gebied van zekerheden na de bank kunnen positioneren. Gezien de hoge liquidatiewaarde van de woonzorggebouwen, zou er in geval van faling ook nog een belangrijk deel door het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming kunnen gerecupereerd worden.

Het bedrag van de achtergestelde lening zal omwille van de hogere intrestkost beperkt blijven, voor dit project tot circa 5 miljoen euro.

Gezien de beperkte liquide middelen, is de achtergestelde lening in dit geval een conditio sine qua non om te voldoen aan de vereiste van eigen inbreng voor een bancaire lening.

Rechtspersoon 6

Aanvullend werd voor een ander project binnen dezelfde groep van rechtspersoon 5 ook het voorstel gelanceerd voor een investeringsproject van 10 miljoen euro, volledig te financieren met leningen. Ook hier zou eventueel een beperkt deel (van zo'n 2,5 miljoen euro) als achtergestelde lening kunnen worden ingezet.

Rechtspersoon 7

Deze rechtspersoon beschikt over een grote schaal (circa 160 miljoen euro) en een uitstekende financiële gezondheid: cashflow-dekking van 2,62x; eigen vermogen/totaal vermogen = 47%.

De rechtspersoon heeft 1 concreet project voorgesteld, maar is tot 2024 van plan 969 bijkomende woonegelegenheden te bouwen, inclusief de dagverzorgingscentra, leidt dit tot een significante investering van 194 miljoen euro. De voorziening wenst dit te financieren met leningen ten bedrage van 143 miljoen euro en een eigen inbreng van 48 miljoen euro (het restant wordt opgevuld met subsidies). Gezien de ervaring met projecten in het verleden, beschikt deze groep over een uitstekende omkadering met betrekking tot bouwexpertise en financiële modellering.

De rechtspersoon kan de eigen inbreng perfect uit de vrije cashflow financieren. Dit acht ze echter niet aangewezen gezien ze naar de toekomst toe ook middelen wil vrijhouden voor investeringen in de kwaliteit van de zorg. Die gevraagde eigen inbreng kan ook opgevangen worden via achtergestelde leningen. Gezien de kostprijs hiervan, wordt dit best beperkt tot 5-10% van de totale financiering, waardoor de potentiële inbreng (tot 2024) vanwege het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming op 10-20 miljoen euro wordt geraamd. Op middellange termijn wordt het best gehouden op een voorzichtige raming van 3-5 miljoen euro.

Een hoge kostprijs vormde wel een struikelblok voor de voorziening. Die financieringskost zou echter zeker bij deze voorziening kunnen beperkt worden gezien haar financiële soliditeit.

Deze rechtspersoon speelt ook met de idee van een investeringsfonds, waarop de betrokken voorzieningen trekkingsrechten voor financiering zouden kunnen uitoefenen. Voor financiering vanuit het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming biedt dit het voordeel dat er slechts 1 aanspreekpunt vereist is.

Concrete financieringsopportunity

Het is uiteraard zo dat elke investering in dit aanbod, verder zal onderworpen worden aan een meer gedetailleerde analyse en een beoordeling vergt van het kredietcomité, maar ze geven wel zicht op de behoefte.

Uit de analyse van aanbod en vraag komen we tot volgende kenmerken van de financiering die zou aangeboden kunnen worden:

- Gezien de beperkte financieringsvraag zullen de middelen van het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming in eerste instantie eerder ad hoc per investeringsdossier dan in de vorm van een fonds worden aangeboden.
- De concrete financieringsbehoefte die geïdentificeerd werd in de voorstudie en die op termijn eventueel zou kunnen ingevuld worden, bevindt zich in een bandbreedte tussen 15-25 miljoen euro. Dit is dus ruim binnen de thans vrije ruimte binnen de investeringscategorie "infrastructuur";
- De interviews toonden 2 financieringswijzen waar het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming potentieel een toegevoegde waarde kan leveren:
 - Achtergestelde lening voor de versterking van de eigen inbreng: de banken eisen momenteel een eigen inbreng van circa 20%. Sommige voorzieningen kunnen of willen (omwille van financiering van investeringen buiten de infrastructuur) echter niet de nodige middelen inbrengen.

Voor die eigen inbreng kunnen ook achtergestelde leningen worden aanvaard. De extra risicopremie kan beperkt blijven gezien het lagere falingsrisico en de hoge liquidatiewaarde van de activa;

- Lange termijnlening om de liquiditeitsdruk te verminderen: voor andere voorzieningen bereiken de ontvangsten in een aanvangsfase (vooral tijdens de bouwperiode) nog niet het niveau van de uitgaven. Dit leidt tot tijdelijke negatieve cashflows en bijkomende financieringsbehoeften, wat zich na verloop van tijd wel herstelt. Deze voorzieningen hebben in de aanloopfase dus behoefte aan formules die de jaarlijkse aflossingen over de volledige looptijd temperen of uitstellen naar de latere, meer cashflowrijke, periode. In het eerste geval biedt een langere looptijd, in het tweede geval een bulletlening een uitkomst.

Plan van aanpak

Voor een verdere concrete uitwerking, worden onder meer volgende concrete stappen beschouwd:

- Uitwerking van het operationeel kader van de financiering:
 - Uitwerking beheersovereenkomst (PMV-VIPA-Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming) en werkafspraken tussen PMV-VIPA; alsook samenstelling van zowel een investeringsmanagement dat zich ontfermt over de operationele taken (waaronder beoordeling, modellering en opvolging van de leningen, inclusief dossiers in contentieux), als een kredietcomité dat beslissingen neemt die het dagelijks beheer overstijgen. In dat kredietcomité is ook een vertegenwoordiger van de minister van Financiën en Begroting aanwezig;
 - In de beheersovereenkomst wordt verduidelijkt dat de beoordeling van de kredietwaardigheid van potentiële investeerders opgenomen wordt door onafhankelijke experts die geen enkele band hebben met het agentschap Zorg en Gezondheid, het agentschap Vlaamse sociale bescherming of het Vlaams agentschap voor Personen met een Handicap;
 - Uitgebreid communicatieplan (VIPA): Vooral het werken op de aanbodzijde (deal flow) zal zeer belangrijk zijn zodat zich voldoende kwalitatieve projecten aandienen;
 - uitwerking gesystematiseerde communicatie van de welzijns- en zorgsectoren: momenteel werden enkel ouderenvoorzieningen bevraagd, wat kan uitgebreid worden naar andere sectoren (zoals de ziekenhuizen en personen met een handicap). Daarbij worden ook de koepels en de banken betrokken;
 - integratie in de interne processen van VIPA zodat bij contacten met voorzieningen op deze mogelijkheid wordt gewezen en gestandaardiseerde aanvraagformulieren ter beschikking staan van potentieel geïnteresseerden;
 - uitwerken van bijkomende contact- of communicatiemomenten (informatiedag),...
- Uitwerking van de betrokken projecten die reeds interesse hebben betoond.

C. Strategie beheer financiële activa Vlaamse overheidsentiteiten

Dit beleggingsvoorstel is conform de bepalingen die voorzien zijn in het decreet van 18 mei 2018 betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten. In artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2018 houdende de uitvoering van dit decreet, is voorzien dat het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming in het licht van de specifieke behoeften van de zorgsector minimaal 50 % moet beleggen in Vlaams Staatspapier. Hieruit vloeit voort dat de resterende financiële middelen voor maximaal 50 % mogen belegd worden in andere activa.

D. Concrete vertaling criteria investeringsstrategie

Zoals weergegeven onder paragraaf C kan op basis van het decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten maximaal 50% van de volgens dit decreet beschikbare middelen in de zorgsector geïnvesteerd worden. De inzet van deze middelen zal binnen volgend kader gebeuren:

Op basis van de investeringskost kan per project een financiering voorzien worden onder volgende voorwaarden:

- de eigen inbreng in de totale investeringskost bedraagt minimaal 10%;
- een achtergestelde lening kan niet meer dan 10% van de totale investeringskost bedragen;
- andere (niet-achtergestelde) leningen kunnen niet meer dan 20% van de totale investeringskost bedragen
- de maximale looptijd van de verstrekte leningen bedraagt 30 jaar;
- er kunnen voorlopig geen bulletleningen verstrekt worden;
- per project kan de totale financiering vanuit het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming maximaal 20% van de totale investeringskost bedragen, met een plafond van 15 miljoen euro;

Het totaal aantal ter beschikking gestelde achtergestelde leningen mag niet meer dan 10% van de theoretisch inzetbare marge voor de financiering van investeringen in de zorg- en welzijnssector bedragen.

De verstrekte financieringen dienen steeds het principe van de additionaliteit ten opzichte van private financieringsverstrekkers te bewaren. De intentie is vanzelfsprekend niet om in concurrentie te treden met deze private financieringsverstrekkers.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het beheer van PMV kan ingepast worden in het normale werkingsbudget van het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming voor het beheer van haar beleggingen. Het "maatwerk" kan tot een lichte stijging van de kosten leiden. Dit kan echter gecompenseerd worden door de intern reeds aanwezige "know how" als product van de samenwerking tussen VIPA en PMV waardoor zoveel mogelijk efficiëntie-voordelen worden nagestreefd.

Er is ook geen ESR-matige aanrekening gezien:

- de leningen tegen een marktconforme intrest worden aangeboden in functie van het risico;
- de leningen maar verstrekt worden aan projecten met een voldoende terugbetalingscapaciteit;
- overheidsobligaties worden ingeruild voor leningen. Globaal genomen zouden deze infrastructuurkredieten wel leiden tot een hogere recurrente vergoeding dan de herplaatsing van overheidsobligaties op vervalddag.

Het ongunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 2 oktober 2018. De Inspectie van Financiën merkt op dat inzonderheid de (abnormale) lange termijn- financiering beoogd wordt. Dit impliceert enerzijds jaarlijkse inkomsten maar anderzijds ook een relatief lange immobilisatie van de middelen. De titels zijn dus illiquide, terwijl op basis van de beoogde doelstelling van de decreetgever bij de oprichting van het reservefonds: “De middelen in het reservefonds mogen worden aangewend om de dekking van de tegemoetkomingen van de zorgverzekering te vrijwaren”. Hieruit leidt de Inspectie van Financiën af dat deze middelen moeten kunnen gegenereerd worden zodra daar nood aan is.

Het is inderdaad zo dat in de beleggingsstrategie van het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming ervoor gekozen kan worden om meer liquide of illiquide investeringen op te nemen. De koppeling van de middelen in het reservefonds aan de dekking van de toekomstige tegemoetkomingen in de Vlaamse Sociale Bescherming creëert net mogelijkheden om ook op langere termijn beleggingen op te nemen. De kosten van tegemoetkomingen binnen de Vlaamse Sociale Bescherming zullen zich immers nog op lange termijn blijven voordoen.

Het is vanzelfsprekend de bedoeling om in de beleggingsstrategie blijvend een gediversifieerde portefeuille aan te houden, ook op het vlak van de beleggingshorizon, de vervaldagen en meer of minder liquide investeringen.

Het is ook niet zo dat omdat er voor langere termijnfinancieringen gekozen wordt deze beleggingen niet liquide zijn. Aangezien de risico's gepaard aan de investering vooral in het begin van de financieringsperiode vallen zijn de opgenomen engagementen op middellange termijn zeker vermarktbaar.

De Inspectie van Financiën wijst ook op het risico dat op het moment van een rentestijging men -voor het nog niet terugbetaalde bedrag- de mogelijkheid mist om aan een hogere rentevoet te beleggen.

Het effect van de evolutie van de rente op het globaal rendement van de beleggingsportefeuille speelt vanzelfsprekend ook in de huidige beleggingsmethodiek waarbinnen enkel in overheidsobligaties belegd wordt. Er kan verder ook verwezen worden naar de bovenstaande repliek inzake de liquiditeit van de beleggingen.

Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 3 december 2018.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Niet van toepassing.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering:

- hecht haar goedkeuring aan de voorgestelde investeringsstrategie van het agentschap Vlaamse sociale bescherming zoals verduidelijkt in paragraaf 1.D. van deze nota;
- beslist dat de beheersovereenkomst tussen PMV, VIPA en het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming op een later moment aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring wordt voorgelegd;
- delegeert de Vlaamse minister, bevoegd voor bijstand aan personen, om eind februari het globaal beleggingsbeheer, met inbegrip van het beleggingsmandaat, te actualiseren in functie van de gewijzigde investeringsstrategie aan de Vlaamse Regering voor te leggen.

Jo VANDEURZEN

Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin